

Izvedeni projekti in projekti v pripravi na območju občinske turistične destinacije »Parka Cerje«

1. IZVEDENI PROJEKTI

Obnova spomenika padlim v prvi svetovni vojni in ureditev njegove okolice

Projekt se je izvajal v letu 1999 in 2000 v okviru programa čezmejnega sodelovanja PHARE Slovenija Italija.

Rezultati: obnovljen spomenik padlim avstro-ogrskim vojakom na Krasu skupaj z okolico ob Borojevičevem prestolu, postavljene označevalne table, klopi, Izdelana brošura »Naši kraji 1915-1917«,

Poti in znamenitosti med Sovodnjami, Doberdobom in Trsteljem

S projektom **Poti in znamenitosti med Sovodnjami, Doberdobom in Trsteljem** smo začeli konec leta 2002 in zaključili v aprilu 2003 z prijavo na razpis Phare/CBC Slo/I, Sklada za male projekte z projektom Poti miru na Krasu. V sodelovanju z Kraško Gorsko skupnostjo smo načrtovali skupno izvedbo projektov tematskih poti na območju Krasa, ki temeljijo na dediščini I. svetovne vojne, ki je pustila največ pečata na tem območju. S pomočjo razpisa Javnega sklada Republike Slovenije za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja, smo lahko tako pripravili osnovne podlage za nadaljno izvajanje projekta in s tem poskušati ujeti Italijansko stran, ki ima izdelano že precej projektne dokumentacije in v prihodnosti skupaj izvajati projekte z enako tematiko. Rezultati so bili naslednji:

- Izdelava študije o poteh in znamenitostih občin in evidentiranje atraktivnih lokacij
- Evidentiranje ponudb za izvedbo dejavnosti (table, portali, publikacije, gradbena, ureditvena in krajinarska dela), Evidentiranje in opredelitev zgodovinsko pomembnih točk, Izdelava dokumentacije za prijavo na razpis PHARE CBC SLO/ITA.

Vrednost projekta **16.157 EUR** od tega 80% Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja, 20 % občina Miren-Kostanjevica.

Poti miru na Krasu

Projekt se je izvajal v letih 2003-2004. S pomočjo sredstev iz Phare programa v Sloveniji in programa INTERREG IIIA v Italiji povezati krajevne dejavnike in spodbuditi proces dolgoročnega čezmejnega sodelovanja **na Krasu**. S prijavljenim projektom bomo spodbudili sodelovanje med občino Miren-Kostanjevica iz Goriške regije v Sloveniji in Goriško pokrajino v Italiji na področju prostorskega planiranja in razvoja – regionalni parki in ohranjanje, ovrednotenje zgodovinske dediščine I. svetovne vojne in naravnih področij ter razvoja turizma na skupnem območju podeželja Krasa. Vzpostavljena bo povezava z že pripravljenim zrcalnim projektom »Spominskega parka«, ki ga je kot prvo fazo večfaznega projekta pripravila Kraška gorska skupnost na italijanski strani. Partner iz Italije bo partnerju v Sloveniji posredoval izkušnje in znanje.

- izdelava študije o poteh (kolesarske in pešpoti) in znamenitostih (predvsem zgodovinske dediščine I. svetovne vojne, naravnih lepote, razglednih točk) – določitev sistema info točk,

študija »muzeji na prostem«,

- določitev skupne celostne podobe promocije območja Krasa
- priprava promocijskega materiala: zgibanka, skupna spletna stran oz. portal, , www.potimirunakrasu.info, gradivo za medije
- 5 predstavitev javnosti - skozi promocijo rezultatov projekta prispevati k večji prepoznavnosti programov Phare CBC /Interreg IIIA
- priprava podlag za usposabljanje turističnih vodnikov
- pilotna označitev, ureditev Poti miru v okolici Lokvice – postavitve tabel
- z ohranitvijo in ovrednotenjem bogate zgodovinske dediščine spodbuditi aktivnosti lokalnega prebivalstva in obiskovalcev za boljše koriščenje prostora v turističnem, raziskovalnem in muzejskem smislu
- večji obisk kraških prostorskih zanimivosti na obeh straneh meje - izlet v naravo združiti z ogledom obeležij I.svetovne vojne in obiskom kvalitetnega gostinskega lokala ter nakupom lokalnih proizvodov
- posredno podprt razvoj krajevnih turističnih dejavnosti:
  - gastronomska ponudba (gostinstvo, odprtje prvih dveh kmečkih turizmov), ponudba lokalnih pridelkov
  - društva (možnost trženja ogledov, pridobitve strokovnega izobr. za turistične vodiče)
  - muzeji (pridobitev dokumentacije za ureditev spominskega parka).

Partnerji projekta so bili: prijavitelj Občina Miren- Kostanjevica, Goriška pokrajina (I), RRA severne Primorske, Jamarski klub Temnica, Društvo Soška fronta Nova Gorica, Turistično društvo I. svit, Planinsko društvo Nova Gorica

Vrednost projekta: **62.172 EUR** od tega 72 % PHARE-EU, 28 % Občina Miren-Kostanjevica

Zgodovinske poti med Krasom in Sočo

Projekt se je izvajal med majem 2005 in marec 2008 v okviru čezmejnega programa Interreg Slovenija Italija. Gre se za nadaljevanje projekta Poti miru na Krasu.

Rezultati: vzpostavljena mreža poti miru v okolici Temnice, elektrificirane tri jame s sončnimi celicami, izdelani promocijski materiali (vodnik Štorija z zemljevidom, zloženka, spletna stran), obnovljena objekt Stare šole v Temnici, oprema TIC Temnica in večnamenske dvorane, nabava orodij za vzdrževanje poti miru.

Rezultati:

- ureditev 21 km tematskih in povezovalnih zgodovinskih poti , elektrifikacije dveh jam na sončne celice (Krompirjeva jama in Klobasja jama) , nabava delavnih strojev za vzdrževanje Poti miru
- vzpostavitev prvega in edinega informacijskega centra na slovenskem ozemlju izvajanja projekta, poleg tega je izvedena še e-točka z štirimi računalniki, ter center za promocijo in prodajo domačih izdelkov. Na razpolago je še večnamenska dvorana za prireditve, izobraževanja, razstave ter pogostitve.
- skupne promocijske aktivnosti: vodnik po zgodovinskih poteh v štirih jezikih (slo, it, ne ang), 25.000 zloženk, zemljevidov, prospektov, ažuriranje dveh spletnih strani, www.storija.info ter vzpostavitev tematskih povezav,
- organizirani so bili štirje seminarji v informacijskem centru Temnica (promocija in prodaja domačih izdelkov, možnosti razvijanja turizma na podeželju ter sklop predavanj o zgodovini in valorizaciji območja), izvedena je bila še mednarodni seminar v Gorici na temo »strategija čezmejne turistične promocije«,

- pripravljena nova turistična ponudbe z mrežo zgodovinskih tematskih poti, ki bo dopolnjevala že obstoječo regionalno ponudbo in bo promovirana v novo vzpostavljenem info centru.
- povečanje števila obiskov turistov na čezmejnem območju, porast kulturnega turizma, okoljskega ter šolskega turizma,

Partnerji projekta:

- v Sloveniji: Krajevna skupnost Temnica, Društvo Soška fronta Nova Gorica, Jamarski klub Temnica, Turistično društvo Cerje, RRA severne Primorske d.o.o. Nova Gorica, Zavod za šport, turizem in prosti čas Sežana/ enota Mladinski hotel Pliskovica, Društvo Simon Jenko, Občina Komen
- v Italiji: Občina Štarancan, Občina Ronki, Občina S.Pier d'Isonzo, Občina Foljan – Sredipolje, Občina S. Canzian d'Isonzo, Občina Turjak, Občina Zagraj, Občina Romans d'Isonzo, Občina Doberdob, Občina Tržič, Tržaška univerza, Konzorcij »Gorizia e Isontino«

Treba je poudariti, da občina skrbi za vzdrževanje mreže vzpostavljenih Poti miru (peš, kolesarskih in konjeniških) skupaj z lokalnimi društvi s katerimi ima sklenjene pogodbe o vzdrževanju. Ta društva so tudi sodelovala v vzpostavitvi poti.

Vrednost projekta: **298.608,2 EUR** od tega 51 % Interreg-EU, 49 % Občina Miren-Kostanjevica (7% občinskega deleža KS Temnica).

Dodatna sredstva, ki smo jih prejeli zaradi najboljše ocenjen projekt in so ostala na ravni programa Interreg **108.201,80 EUR** od tega 51,42 % Interreg in 48,58% Občina Miren-Kostanjevica.

Konjeniške poti

Namen skupnega projekta Konjeniškega društva Soča, Občine Renče – Vogrsko in Občine Miren - Kostanjevica je zagotavljanje primerne infrastrukture tako za razvoj gospodarskih dejavnosti kot tudi za kakovost bivanja domačinov in obiskovalcev. Na območju bodo z ureditvijo in označitvijo konjeniških poti dane dobre možnosti za razvoj terenskega jahanja-konjeništvja , ki temelji na športno – rekreacijski ponudbi, razvoju podeželja in oblikovanju celotne grafične podobe območja obeh občin.

Konjeniške poti so nastale na območju Občine Miren-Kostanjevica in Občine Renče-Vogrsko v skupni dolžini 47,5 km. Delijo se na glavno pot dolžine 22,5 km ter krožno pot dolžine 25 km. Po območju Občine Miren-Kostanjevica poteka cca. 30 km konjeniških poti.

Vrednost projekta: **7.170,72 EUR**, od tega 2.991,16 EUR LEADER-EU, 4.179,56 EUR Občina Miren-Kostanjevica.

1. PROJEKTI V IZVAJANJU

Interbike

V sklopu projekta INTREBIKE je bila asfaltrana kolesarska povezava med občinsko mejo z občino Šempeter -Vrtojba in Mirnom. Poleg tega pa se je uredil dva odseka ceste v skupni dolžini 980m med Cerjem in parkiriščem ob regionalni cesti, ki je izhodišče za sprehode po Poteh miru. Uporabila se je metoda, reciklaže makadamskih poti.

Vrednost projekta: **98.500 EUR**, od tega 85% EU-čezmejno sodelovanje SLO-ITA, 10% ministrstvo MGRT, 5 % občina Miren-Kostanjevica.

Projekt Kras-Carso

Občina Miren-Kostanjevica je v skladu z planom in prijavo na operacijo za projekt »Trajnostno upravljanje naravnih virov in teritorialna kohezija« z Akronimom KRAS CARSO ki jo delno financira Evropska unija – programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013- Evropski sklad za regionalni razvoj pristopila k izvedbi ureditve dostopa in razgledne točke na Cerju.

Iz postavke za investicijo »Ureditev dostopa in razgledne točke na Cerju« se je izvedlo :

- Rekonstrukcija občinske ceste v dolžini cca 1000m s protiprašno prevleko
- Ureditev razglednega platoja
- Ureditev parkirišča za avtobuse in osebna vozila (skladu z gradbenim dovoljenjem.)

Izvajajo se projektne aktivnosti, skladno z dogovori med partnerji in prijavnico. Začrtano delo je potekalo v tematskih delovnih skupinah. Od investicijskega dela projekta se je v občini Miren-Kostanjevica uredilo dostop in parkirišča za razgledno točko Cerje. Izdelani so bili naslednji končni izdelki: celovit strateški načrt za prostorski razvoj Krasa, študija o skupnem prostorskem planiranju Krasa, Smernic za upravljanje naravnih območij na Krasu, izvedeni ukrepi za celovito spremljanje rabe energije v javnih objektih (za našo občino smo izbrali OŠ Miren), študija o Geoparkih skupaj z izvedbo delavnic, Načrt usklajenega upravljanja sprejemnih centrov je še v fazi izdelave.

Vrednost projekta: **114.386 EUR**, od tega 85% EU-čezmejno sodelovanje SLO-ITA, 10% ministrstvo MGRT, 5 % občina Miren-Kostanjevica

Croctail

Projekt CroCTaL si kot cilj zastavlja izboljšavo čezmejnih cestnih povezav ter povezavo mest in podeželja z željo po omejitvi prometa in onesnaževanja. Glavni cilj projekta je izdelava mreže kolesarskih poti v čezmejnem območju, ki bi se zlila z različnimi vidiki krajine, prisotnimi v območjih partnerjev.

Projekt Croctal v Občini Miren-Kostanjevica, je nadaljevanje projekta Interbike, saj je predvidena, poleg nabave opreme in promocijskih materialov, tudi delna izgradnja kolesarske poti iz Mirna na Kras, katere projektiranje in pridobivanje potrebnih dovoljenj bo potekalo iz projekta Inter bike.

Vrednost projekta: **72.000 EUR**, od tega 85% EU-čezmejno sodelovanje SLO-ITA, 10% ministrstvo MGRT, 5 % občina Miren-Kostanjevica.

POT MIRU - VIA DI PACE

Zgodovinske poti prve svetovne vojne od Alp do Jadrana

Projekt je bil prijavljen na program čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo 2007-2013. V njem sodeluje 13 partnerjev oz obeh strani meje.

Projekt si prizadeva enotno povezati in predstaviti bojišča nekdanje soške fronte v Zgornjem Posočju, na Goriškem in Krasu do Devina, ki so danes urejena v Pot miru v Zgornjem Posočju, Park miru na Sabotinu, čezmejne Poti miru na Krasu in Tematski park I. svetovne vojne pri Tržiču, ter druge institucije in spomenike, povezane s I. svetovno vojno. Pot, ki je dolga približno 230 kilometrov, poleg tega povezuje tudi naravne in druge kulturno-zgodovinske znamenitosti ter turistične kraje. Tako postaja frontna črta, ki je včasih ločevala narode Avstro-Ogrske monarhije in Kraljevine Italije, danes priložnost za sodelovanje in skupno prizadevanje za trajni mir med narodi.

Aktivnosti na področju občine Miren-Kostanjevica so skoraj z vsemi sredstvi, ki nam pripadajo vzpostavitev muzejske zbirke v Pomniku braniteljem slovenske zemlje na Cerju. Poleg tega je še vrsta aktivnosti skupaj z vsemi partnerji in izvedba dneva Miru na Cerju. Projekt je se je začel izvajati v decembru 2012 in bo trajal tri leta.

Vrednost projekta: **73.000 EUR**, od tega 85% EU-čezmejno sodelovanje SLO-ITA, 10% ministrstvo MGRT, 5 % občina Miren-Kostanjevica.

CAMAA »Center za severnojadransko vojaško arhitekturo«

Splošni cilj projekta »Center za severnojadransko vojaško arhitekturo« je oblikovanje mreže za skupno in trajno upravljanje Vojaških zgradb (utrdb) na območju severnega Jadrana. V okviru tega projekta bo občina uredila večji del muzejske zbirke v Pomniku braniteljem slovenske zemlje na Cerju. Del sredstev je namenjen za strokovno pripravo natančnih popisov za dokončanje opreme spomenika, del za opremo spomenika. Nekaj sredstev je za skupne promocijske aktivnosti skupaj z ostalimi partnerji projekta.

Projekt se izvaja v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija – Italija 2007 – 2013, 3. razpis. Projekt se je začel januarja 2013 in bo trajal do januarja 2015, skupno 24 mesecev.

Vrednost projekta: **120.713 EUR**, od tega 85% EU-čezmejno sodelovanje SLO-ITA, 10% ministrstvo MGRT, 5 % občina Miren-Kostanjevica.

Pripravila: Zlatko Martin Marušič, Aleš Vodičar